

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2015 roku w sprawie znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zobowiązał K. Ś. (1) do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 do 30 czerwca 2015 roku w wysokości 1.240,94 zł.

Decyzja została wydana na podstawie art.138 ust.3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż K. Ś. (1) pobrała nienależne świadczenie z tytułu emerytury M. D..

Odwołanie od powyższej decyzji złożył pełnomocnik K. Ś. (1). Wniósł o uchylenie decyzji oraz niezależnie od powyższego wniósł o odstąpienie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych od żądania zwrotu pobranych kwot.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art.138 ust.3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748 ze zm.) przez przyjęcie, że pobrane przez skarżącą świadczenie emerytalne dla M. D. było świadczeniem pobranym nienależnie.

W uzasadnieniu wskazał, iż świadczenie było wypłacone wprawdzie po dacie zgonu M. D., ale za czerwiec 2015 roku, czyli nie było świadczeniem nienależnym. M. D. była całkowicie ubezwłasnowolniona i pozostawała pod opieką K. Ś. (1). Świadczenie emerytalne zostało wypłacone do rąk prawnego opiekuna. Nie stało się świadczeniem nienależnie pobranym przez to, że pobrała je inna osoba niż adresat. Jeśli świadczenie zostanie wypłacone nienależnie, czego skarżąca nie kwestionuje, odebranie go przez osobę trzecią jest prawnie dozwolone, co wynika z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 9 stycznia 2014 roku w sprawie warunków wykonywania powszechnych usług pocztowych. Nadto podał, iż świadczenie zostało wypłacone za miesiąc w którym nastąpił zgon osoby uprawnionej, za czerwiec 2015 roku.

Organ rentowy może dochodzić od osoby trzeciej zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko wtedy, gdy było nienależnie wypłacone. Wpłata należna, ale przyjęta przez nieuprawnioną osobę, to kwestia odpowiedzialności osoby winnej niewłaściwego doręczenia np. poczty albo osoby nieuprawnionej do odbioru świadczenia. Jeżeli świadczenie było wypłacone należnie, ale odebrała je inna osoba niż uprawniony, to między organem rentowym i tą osobą nie powstaje żadna relacja prawna.

Niezależnie od powyższego skarżący wskazał, iż pobrane świadczenie zostało przeznaczone na potrzeby uprawnionej M. D. związane zarówno z okresem jej życia, kosztami opieki i leczenia jak i wydatków związanych z pogrzebem.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. D. była całkowicie ubezwłasnowolniona. Jej opiekunem prawnym była ubezpieczona K. Ś. (1). (zaświadczenie – k.115 akt ZUS)

M. D. miała ustalone prawo do emerytury od 1 stycznia 2006 roku. Przed przyznaniem prawa do emerytury M. D. pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy. (decyzja – k.125 akt ZUS)

Decyzja o przyznaniu M. D. emerytury była skierowana do K. Ś. (1) jako opiekunowi prawnemu. K. Ś. (1) pobierała świadczenie M. D.. (decyzja – k.125 akt ZUS)

M. D. zmarła w dniu 8 czerwca 2015 roku. (odpis skrócony aktu zgonu – k.7)

W dniu 11 czerwca 2015 roku K. Ś. (1) złożyła wniosek o wypłatę zasiłku pogrzebowego. Wniosek został wypełniony w dniu 9 czerwca 2015 roku. (wniosek – k.142-144 akt ZUS)

11 czerwca 2015 roku K. Ś. (1) odebrała świadczenie emerytalne M. D. w wysokości 1.290,94 zł za pośrednictwem urzędu pocztowego. (kserokopia potwierdzenia odbioru – k.149 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie ww. dowodów z dokumentów, których strony nie kwestionowały.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art.138 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748 ze zm.) osoba, która pobrała nienależnie świadczenia jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia uważa się również świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji tego organu (art.138 ust.3 ww. ustawy). Pojęcie świadczenia nienależnie pobranego nie jest tożsame z pojęciem świadczenia nienależnego. Odnośnie zwrotu nienależnych świadczeń wypłaconych osobom innym niż wskazane w decyzji, wskazać należy, że obowiązek ten wynika z faktu wypłacenia ich z przyczyn niezależnych od organu rentowego, bez konieczności wykazywania świadomości pobrania świadczenia nienależnego, gdyż nie są to osoby pouczone o warunkach pobierania świadczeń.

Stosownie do treści art.130 ust.1 ww. ustawy świadczenia wypłaca się za miesiące kalendarzowe w dniu ustalonym w decyzji organu rentowego jako termin płatności świadczenia. Świadczenia wypłaca się osobom uprawnionym, za pośrednictwem osób prawnych prowadzących działalność w zakresie doręczania świadczeń, albo na wniosek tej osoby na jej rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. Przepis ten stosuje się do osób sprawujących opiekę prawną nad osobami uprawnionymi do emerytury. (art.130 ust.2 i ust.2a)

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż M. D. zmarła w dniu 8 czerwca 2015 roku, w dniu 11 czerwca 2015 roku K. Ś. (1) przyjęła świadczenie emerytalne M. D. za czerwiec 2015 roku.

W chwili pobrania świadczenia emerytalnego K. Ś. (2) wiedziała, że M. D. zmarła. Opieka prawna ustała z chwilą śmierci M. D.. K. Ś. (2) nie była zatem uprawniona do pobrania świadczenia, bowiem uprawnienie wygasło z chwilą śmierci M. D.. Świadomość nienależności świadczenia po stronie osoby, która nie była wskazana w decyzji nie ma znaczenia dla ustalenia jej obowiązku zwrotu.

Organ rentowy przed dniem wypłaty emerytury za dany miesiąc nie dysponował informacją o śmierci uprawnionej M. D.. Informacja ta została przekazana organowi rentowemu wraz z wnioskiem o wypłatę zasiłku pogrzebowego w dniu 11 czerwca 2015 roku. W tym samym dniu nastąpiło pobranie przez ubezpieczoną świadczenia. Zatem wypłata świadczenia nastąpiła z przyczyn od organu rentowego niezależnych, w rozumieniu art.138 ust.3 ww. ustawy.

Wobec powyższego Sąd oddalił odwołanie na podstawie art.477¹⁴§ k.p.c.

W odwołaniu pełnomocnik ubezpieczonej wniósł o odstąpienie przez organ rentowy od żądania zwrotu świadczenia.

Żądanie to zgodnie z treścią art.464§1 k.p.c. Sąd przekazał organowi rentowemu celem rozpoznania i wydania decyzji.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonej.

5.04.2016 r.